

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 166/2017-45

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. marca 2017 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Čarnogurským, Dostojevského rad 1, Bratislava, pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 14 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo 4/2014 z 22. marca 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 13. decembra 2016 mailom a 14. decembra 2016 poštou sa obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), domáhala vydania nálezu, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie svojich v záhlaví označených základných práv a slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Obdo 4/2014 z 22. marca 2016 a ktorým by napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že žalobou doručenou Okresnému súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) 29. decembra 2008 sa sťažovateľka ako žalobkyňa domáhala proti obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“), zaplata sumy 1 371 315,64 € s príslušenstvom z titulu vrátenia kúpnej ceny z dôvodu odstúpenia od kúpnych zmlúv o kúpe 19 ks motorových vozidiel/ťahačov zn. IVECO pre výrobné vady.

3. Na základe návrhu žalovanej okresný súd uznesením č. k. 25 Cb 188/2008-527 z 20. februára 2013 podľa v tom čase účinného § 141a zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) zaviazal sťažovateľku zložiť preddavok na trovy konania v sume 68 565,78 € v lehote 45 dní na účet okresného súdu; rovnakú povinnosť okresný súd uložil aj žalovanej. Príkaz na úhradu (tlačivo) bol kvôli nesprávne uvedenému variabilnému symbolu zo strany okresného súdu zasielaný účastníkom konania opakovane, pričom právny zástupca sťažovateľky ho prevzal 14. marca 2013 a právny zástupca žalovanej 15. marca 2013. Žalovaná povinnosť zaplatiť preddavok na trovy konania splnila ešte 9. apríla 2013. Sťažovateľka podaním doručeným okresnému súdu 2. mája 2013 oznámila, že v jeho prospech v [REDAKOVANÉ], zriadila bankovú záruku v sume 68 565,78 €, z ktorej má vyplývať, že „*táto automaticky zanikne dňom,*

keď obdržia písomné prehlásenie súdu, že sa v plnom rozsahu vzdáva nároku na plnenie z tejto záruky alebo zanikne dňom 10. apríla 2015“. Keďže túto skutočnosť okresný súd nepovažoval za splnenie povinnosti uloženej sťažovateľke jeho rozhodnutím, s poukazom na účel inštitútu preddavku na trovy konania uznesením č. k. 25 Cb 188/2008-561 zo 7. mája 2013 konanie podľa § 141a poslednej vety OSP zastavil.

4. Proti uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka 31. mája 2013 odvolanie, v ktorom namietala, že okresný súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia inštitútu bankovej záruky v kontexte s ustanovením § 141 OSP, preto jeho rozhodnutie o zastavení konania považuje za predčasné. V tejto súvislosti sťažovateľka požiadala (bližšie neoznačený) súd, aby písomným oznámením adresovaným buď sťažovateľke, jej právnomu zástupcovi alebo [REDAKOVANÉ], *„vyslovene prehlásil, že sa v plnom rozsahu vzdáva nároku na plnenie z tejto záruky“*, a následne *„v primeranej krátkej lehote bezodkladne prostredníctvom banky uvoľnené peňažné prostriedky z bankovej záruky prevodným príkazom zašle na účet Štátnej pokladnice“*, pretože *„chce splniť podmienky stanovené súdov v otázke zloženia preddavku v zmysle § 141a O. s. p. tak, aby sa mohlo pokračovať v konaní“*.

5. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 8 Cob 62/2013-597 z 31. októbra 2013 uznesenie okresného súdu ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil. V relevantnej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia pritom uviedol, že *„lehota na zloženie preddavku na trovy začala navrhovateľovi plynúť až dorúčením druhého (správneho) príkazu na úhradu preddavku, 45-dňová lehota na úhradu mu preto skončila dňa 27. 04. 2013. Doručenie vadného príkazu na úhradu totiž nemôže byť na úkor účastníka“*. Na základe tohto príkazu na úhradu bola sťažovateľka povinná zaplatiť preddavok na úhradu trov konania *„na účet súdu. Nie je totiž možné považovať zriadenie bankovej záruky za splnenie súdom uloženej povinnosti zložiť preddavok na trovy na účet Okresného súdu Bratislava III, nakoľko banková záruka je časovo obmedzená do 10. 04. 2015, čo odporuje účelu preddavku na trovy konania. Taktiež nemožno požadovať od súdu, aby priamo Tatra banke alebo navrhovateľovi v súlade s vystavenou bankovou zárukou vyslovene prehlásil, že sa v plnom rozsahu vzdáva nároku na plnenie z tejto záruky. Takýto*

postup nemá oporu v zákone. S poskytnutím dodatočnej lehoty na úhradu preddavku zákon nepočíta. Vyplýva to z ust. § 141a ods. 1 O. s. p., podľa ktorého, ak navrhovateľ preddavok na trovy konania v určenej lehote nezloží a odporca, ktorý má povinnosť zložiť preddavok, ho zloží, súd konanie v lehote 15 dní od uplynutia lehoty na zloženie preddavku na trovy konania zastaví. Ak by odporca zložil preddavok v stanovenej lehote a navrhovateľovi by bola predĺžená lehota na úhradu preddavku, bola by narušená rovnosť účastníkov konania.“. Krajský súd zároveň vychádzajúc z nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 112/2012 zo 6. júna 2012 uviedol, že „zákon kumulatívne stanovuje podmienky uloženia povinnosti zložiť preddavok na trovy konania, ktoré musia byť splnené súčasne: a) navrhovateľ uplatňuje právo na zaplatenie peňažnej sumy prevyšujúcej 400 násobok životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, b) postup na zloženie preddavku navrhol odporca, c) u navrhovateľa nie sú splnené predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 O. s. p. v celom rozsahu“. Podľa názoru krajského súdu „súd prvého stupňa v predmetnej veci postupoval v medziach zákona keď na návrh odporcu na zloženie preddavku na trovy konania v súlade s § 141a ods. 1 O. s. p. vyzval navrhovateľa, aby preukázal, či sú u neho splnené predpoklady pre oslobodenie od súdneho poplatku, následne ho vyzval (aj odporcu) na zloženie preddavku na trovy konania, a po zložení preddavku len zo strany odporcu konanie v zmysle § 141a ods. 1 O. s. p. zastavil. Preto navrhovateľovi nebola odňatá možnosť konať pred súdom, ani odopreté právo na spravodlivý proces.“.

6. Proti uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka 10. januára 2014 dovolanie, v ktorom uviedla, že „zastavenie tohto konania bez vyriešenia merita sporu, zvlášť, keď žalobca si všetky poplatkové povinnosti doteraz splnil, má snahu pokračovať v súdnom konaní, zložil bankovú záruku (a je pripravený, ak by súdu nestačila takáto záruka zložiť priamo preddavok na účet Štátnej pokladnice) určite nebol cieľom a zámerom zákonodarcu pri koncipovaní § 141a O. s. p. a bolo by hrubým odňatím možnosti konať pred súdom a odopretím práva na spravodlivý proces ako i základných princípov, na ktorých je postavený civilný proces“. Uvedené dovolanie sťažovateľka doplnila viacerými podaniami, v ktorých poukazovala na stav konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy vedeného ústavným súdom pod sp. zn. PL. ÚS 30/2015, v ktorom napokon nálezom

č. k. PL. ÚS 30/2015-55 z 11. mája 2016 vyslovil, že „Ustanovenie § 141a Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“.

7. Dovolanie sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol ako procesne neprípustné podľa § 243b ods. 5 prvej vety OSP v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP, pretože dospel k záveru, že nie je prípustné podľa § 239 OSP, pričom nezistil ani vady konania uvedené v § 237 OSP vrátane sťažovateľkou namietaného odňatia jej možnosti konať pred súdom [písm. f)].

8. S uvedenými závermi najvyššieho súdu sťažovateľka nesúhlasí, tvrdí, že v danom prípade ide o zjavný exces zo strany najvyššieho súdu a že jeho rozhodnutie je „*zjavne svojvoľné, arbitrárne, protiústavné*“, porušujúce jej v záhlaví označené základné práva a slobody. Poukazuje na to, že hoci z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že v danej veci rozhodol 22. marca 2016, jej právnomu zástupcovi bolo doručené až 13. októbra 2016. V tejto súvislosti sa sťažnosťou na prietahy v konaní podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z 9. novembra 2016 obrátila aj na predsedníčku najvyššieho súdu, ktorá jej prostredníctvom podpredsedníčky najvyššieho súdu listom sp. zn. Spr 1405/2016 z 9. januára 2017 (okrem iného) oznámila, že po prešetrení danej veci bolo zistené, že „*uznesenie o odmietnutí dovolania... nie je antidatované, nebolo však písomne vyhotovené a odoslané v lehote ustanovenej v § 158 ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku, ale až po viac než šiestich mesiacoch od rozhodnutia o ňom. O predĺženie lehoty na vyhotovenie a odoslanie uznesenia sp. zn. 1 Obdo 4/2014 z 22. marca 2016 predseda senátu [REDAKOVANÉ] nikdy nepožiadala, rovnako ako nikdy... neuviedol dôvod jeho oneskoreného písomného vyhotovenia.*“. Opakujúc identické argumenty, aké uviedla vo svojom dovolaní, sťažovateľka v sťažnosti namieta, že hoci najvyšší súd upozornila na to, že pred ústavným súdom prebieha konanie podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy, v napadnutom uznesení „*sa s tým absolútne nevysporiadala... a nevyčkal na rozhodnutie Ústavného súdu SR*“, čo podľa jej názoru môže nasvedčovať aj tomu, že „*sa chcel vyhnúť odôvodneniu nálezu Ústavného súdu SR... o protiústavnosti § 141a OSP... a súčasne*

si chcel procesne uľahčiť situáciu, aby nemusel odôvodňovať už podľa nového procesného kódexu“.

II.

9. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd (každý) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

10. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka v sťažnosti (s. 2 a 5) ako porušovateľa jej v záhlaví označených základných práv a slobôd označila len najvyšší súd a hoci v petite sťažnosti jeho uznesenie sp. zn. 1 Obdo 4/2014 z 22. marca 2016 napadla „*v spojitosti*“ s uznesením krajského súdu č. k. 8 Cob 62/2013-597 z 31. októbra 2013 a s uznesením okresného súdu č. k. 25 Cb 188/2008-561 zo 7. mája 2013, vzhľadom na to, že voči týmto súdom v odôvodnení sťažnosti nevzniesla žiadnu právne relevantnú námietku, ich rozhodnutia nemohli predstavovať samostatný predmet ústavného prieskumu.

11. Ústavný súd totiž môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Uplatnenie právomocí ústavného súdu je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (§ 20 a § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde). Všeobecné náležitosti návrhu musí spĺňať každý návrh,

a to tak náležitosti týkajúce sa formy návrhu, ako aj jeho obsahu; ústavný súd je potom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde). Nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podaní sťažovateľov ústavný súd nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania posudzuje (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 206/2010, III. ÚS 349/2015 a iné).

12. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

13. V súvislosti s tým ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní tejto právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom

kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

14. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu taktiež vyplýva, že samotná otázka posúdenia podmienok pre uskutočnenie dovolacieho konania vrátane posúdenia otázky prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu. Inými slovami, posúdenie tejto otázky je vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku (účinného do 30. júna 2016), resp. Civilného sporového poriadku (účinného od 1. júla 2016), ktoré v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy majú ustanovovať podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy, v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení označeného práva sťažovateľa. Pre neprípustnosť dovolania najvyšší súd ani nemá právomoc preskúmať dôvodnosť dovolania z hľadiska dovolateľom namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci.

15. Jedným z dôvodov zakladajúcich prípustnosť dovolania bolo (s účinnosťou do 30. júna 2016) aj odňatie možnosti konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, v súvislosti s ktorým ústavný súd judikoval, že ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom na poskytnutie ochrany v mimoriadnom opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť v rozsahu, v akom sa preukáže existencia dôvodu na poskytnutie súdnej ochrany v takom konaní (II. ÚS 249/05, II. ÚS 92/07, III. ÚS 171/06 III. ÚS 307/07, III. ÚS 240/09). Právo na súdnu ochranu sa však v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní.

16. Ústavný súd v minulosti viackrát judikoval, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka

konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, II. ÚS 106/05, III. ÚS 32/07, III. ÚS 302/09, III. ÚS 75/2010).

17. Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľovi k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch (m. m. I. ÚS 145/2010).

18. Z uvedených hľadísk ústavný súd preskúmal aj napadnuté uznesenie najvyššieho súdu (bod 7), avšak nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.), ktorý by nemal oporu v procesnom kódexe, ktorý bol najvyšší súd v čase svojho rozhodovania povinný na daný prípad aplikovať.

19. Ústavný súd poukazuje na to, že problematikou úhrady preddavku na trovy konania podľa § 141a OSP (účinného do 13. júna 2016) sa zaoberal ešte predtým, ako v konaní podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy nálezom č. k. PL. ÚS 30/2015-55 z 11. mája 2016 vyslovil, že „Ustanovenie § 141a Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“. Ústavný súd totiž už v nálezoch sp. zn. I. ÚS 112/2012 zo 6. júna 2012 a sp. zn.

I. ÚS 207/2012 z 28. novembra 2012 judikoval, že „Zo štruktúrálnej formulácie a obsahovej gradácie ustanovenia § 141a ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku vyplýva podmienenosť jeho použitia iba v príčinnej súvislosti s preskúmaním dvoch základných predpokladov, ktoré musia byť kumulatívne naplnené, a to jednak preskúmaním predpokladu na oslobodenie od súdnych poplatkov v zmysle § 138 Občianskeho súdneho poriadku a jednak aj preskúmaním výšky žalovaného nároku vzhľadom na sumu životného minima.“.

20. Vychádzajúc z odôvodnenia sťažnosti (bod 8.) však ústavný súd zistil, že v okolnostiach daného prípadu nevznikol „spor“ o to, či zo strany súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu boli naplnené podmienky aplikácie § 141a ods. 1 prvej vety OSP, a dokonca nevznikol ani „spor“ o to, či boli naplnené podmienky aplikácie § 141 ods. 1 poslednej vety OSP. Námietky sťažovateľky smerujú predovšetkým proti tomu, že najvyšší súd so svojím rozhodnutím o podanom dovolaní nepočkal na rozhodnutie ústavného súdu v konaní podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy vedenom pod sp. zn. PL. ÚS 30/2015, čím mal porušiť jej v záhlaví označené základné práva a slobody.

21. O porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) nejde vtedy, ak dovolací súd odmietol podané dovolanie ako procesne neprípustné ešte predtým, ako v zmysle čl. 125 ods. 3 ústavy nadobudlo účinnosť rozhodnutie ústavného súdu vydané v konaní podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy, t. j. dňom vyhlásenia tohto rozhodnutia (nálezu) v Zbierke zákonov Slovenskej republiky. Samotné podanie návrhu na začatie konania ústavnému súdu osobami uvedenými v čl. 130 ods. 1 písm. a) až g) ústavy, resp. v § 18 ods. 1 písm. a) až g) zákona o ústavnom súde a ani prijatie takéhoto návrhu na ďalšie konanie ústavným súdom totiž nie sú osobitnými dôvodmi, ktoré by zakladali prípustnosť dovolania v občianskom súdnom konaní, resp. v konaní, v ktorom súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci.

22. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia sa ústavný súd presvedčil, že najvyšší súd sa mimoriadnym opravným prostriedkom sťažovateľky proti uzneseniu odvolacieho súdu neodmietol zaoberať, jej dovolanie riadne preskúmal, a to nielen so zreteľom na ňou uplatnené dovolacie dôvody, ktorými odôvodňovala prípustnosť dovolania, ale aj na ďalšie vady konania, ktoré však nezistil, preto následne sformuloval svoj právny záver o neprípustnosti podaného mimoriadneho opravného prostriedku a rozhodol o ňom zákonom predpokladaným spôsobom. Najvyšší súd v napadnutom uznesení poukázal na to, že pojem „*odňatie možnosti konať pred súdom*“ zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení nedefinuje ani nešpecifikuje, preto ním vo všeobecnosti treba rozumieť taký procesne nesprávny postup súdu priečiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania. Ústavný súd sa plne stotožňuje aj s názorom najvyššieho súdu, ktorý preskúmaním dovolaním napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu dospel k záveru, že spĺňa kritériá odôvodňovania súdnych rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 OSP, preto ho „*nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné*“. V tejto súvislosti dopĺňa, že za právny úkon obchádzajúci zákon treba považovať (aj) taký právny úkon, ktorý smeruje k dôsledkom, ktoré síce zákon vyslovene nezakazuje, avšak ich prípustnosť z jeho zmyslu a účelu vyvodiť nemožno. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti a zjavnej nezlučiteľnosti jeho účinkov s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 14 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, porušenie ktorých sťažovateľka namieta, a keďže jeho právne závery považuje ústavný súd za ústavne udržateľné, sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

23. Čo sa týka námietky porušenia základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, resp. práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že v danom prípade neexistuje reálna

možnosť vyslovenia ich porušenia, pretože vzhľadom na právoplatné skončenie napadnutého konania pred podaním sťažnosti ústavnému súdu by konanie o takejto sťažnosti nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd vo vzťahu k označeným právam poskytuje (m. m. I. ÚS 6/03, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike č. 16970/05 z 3. 3. 2009). Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, preto ústavný súd poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť aj v tejto časti.

24. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. marca 2017